

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

RELIGIESTUDIES V2

NOVEMBER 2010

MEMORANDUM

PUNTE: 150

Hierdie memorandum bestaan uit 13 bladsye.

VRAAG 1

1.1 'n Kort, relevante inleiding:

- Begin die verrigtinge met 'n oomblik se stilte om die slagoffers van MIV/Vigs te onthou.
- My liewe kollegas, daar is 'n uitdaging wat ons land van sy jeug en toekoms ontnem. (Met verwysing na die situasie met betrekking tot MIV/Vigs-infeksies en die verspreiding daarvan deur die land, lig ook die uitdagings wat deur die pandemie teweeggebring word, uit.)
- (Doen 'n beroep op godsdienstige instellings om deel te neem aan die geveg teen die pandemie.)
- 'n Onlangse opname in ons stad het die lewensduur van mense aangedui as 35 jaar.
- Die leidende oorsaak? Vigsverwante sterftes.

Oorweeg oorspronklikheid en relevansie.

(6)

1.2 Die oorsake van MIV en Vigs:

- Laat ons baie eerlik wees: Vigs word versprei deur seksuele kontak.
- Dit is daarom duidelik dat seksuele kontak nie iets is wat ligtelik opgeneem moet word nie. (Net soos godsdienste menslike seksualiteit aanroer.)
- Die A-B-C-benadering stel voor dat onthouding ('Abstain') die eerste keuse is, maar as jy nie kan nie, dan moet jy getrou ('Be Faithful') wees, en as jy nie daarin slaag nie, gebruik 'n kondoom ('Condom'). Ja, kondome verminder die kans op MIV-oordrag, maar daar is geen waarborg nie. Slegs een keer se blootstelling aan die virus is genoeg om Vigs aan te bring. (Die meeste godsdienste leer dat getroude pare aan mekaar getrou moet wees, en ontmoedig ook seks voor die huwelik.)
- En daar is geen kuur vir Vigs nie.
- Om meer as een seksmaat gelyktydig te hê,
- of om seks te hê met iemand wat baie ouer as jy is,
- of om seks te hê vir 'goed/dinge', is 'n risiko. En wie wil homself doelbewus in gevaar stel? (Promiskuiteit en onsedelike gedrag word nie aangemoedig nie.)
- Die oomblik wat jy geïnfekteer word, is daar geen pyn, geen simptome nie. Jy weet nie daarvan nie. Dus herinfekteer jy jouself, en andere.
- Bloedoortapping
- Dwelmmisbruik
- Besnydenis
- Rondslaap
- Gereede toetse vir MIV + VIGS
- Gebruik van besmette naalde

(6)

1.3 Vraag 1.2 en 1.3 baie na aanmekaar

Faktore wat tot die verspreiding van MIV bydra:

- Armoede is een van die sleutelfaktore wat die Vigs-pandemie aandryf: vroue en jong meisies word in seksuele verhoudings uit pure desperaatheid ingedwing. (Om te deel en die uitwissing van armoede vorm deel van die meeste godsdienstige leringe.)
- Tradisioneel gee die meeste Afrika-kulture mans mag/gesag oor vroue. Vroue word daarom in gewelddadige verhoudings ingedwing, met fisiese geweld, insluitende verkragting, wat die vroue blootstel aan MIV. (Godsdienste moedig die versorging en liefhê van vroue en kinders aan.)
- 'n Tekort aan kennis oor seksuele voortplantingsgesondheid is ook 'n bydraende faktor. Baie mense is onbewus daarvan dat anale en orale seks meer riskant as vaginale seks is. (Godsdienste moet opvoedkundige bewustheidsprogramme aanbied.)
- Die jeug ondervind ook probleme met toegang tot seks- en voortplantingsklinieke.)
- Misbruik van dwelms en ander middels is ook 'n groot bydraende faktor tot die Vigs-pandemie. (Godsdienste ontmoedig die misbruik van dwelms en ander middels.)
- Naalde wat herhaaldelik gebruik word.

1.4 Verwysing na leringe van ten minste TWEE godsdienste om oplossings vir die Vigs-pandemie te illustreer:

Christenskap:

- Die Heilige Skrif sê: 'Jy mag nie egbreuk pleeg nie.' Dit is 'n duidelike verbod wat seksuele omgang tot die huwelik te beperk.
- Die Bybel sê ook dat man en vrou mekaar moet eer en respekteer. Onderdanig wees aan mekaar uit eerbied vir God,
- en 'julle nie aan drank te buite gaan nie; daarmee gaan losbandigheid gepaard' (Efesiërs 5:1 – 6:4).
- Om te trou word aangemoedig, in die woorde 'daarom sal 'n man sy pa en ma verlaat en saam met sy vrou lewe, en die twee sal een wees. (Efesiërs 5:1 – 6:4).
- Voorhuwelikse seks word ontmoedig.

Afrika Tradisionele Godsdienste (ATG)

- Die Afrika-gesegde van 'Ubuntu' plaas gemeenskapsregte voor individuele regte.
- Mense is verplig om ander mense se lewens te beskerm en te bevorder.
- In ATG sluit onheil/boosheid/kwaad die opsetlike ontwrigting van gemeenskapslewe in, soos in die geval van die gevolge van Vigs.
- ATG plaas baie klem op familiebande en geskiedenis, soos beskryf in familie- en stamgroeplofliedere.
- Baie heilige/gewyde stories verheerlik die instelling van die huwelik en die familie.
- Voorhuwelikse seks word ontmoedig.

Hindoeïsme:

- Die Hindoe Wet van Karma leer dat 'n mens se dade en gedagtes die soort lewe wat jy in die volgende lewe sal lei, sal beïnvloed.
- Dit moedig respek en beskerming van alle lewensvorme aan.
- Dit moedig ook mense aan om sedelik goeie lewens te lei wat die volgende insluit:
  1. Goeie seksuele lewe
  2. Beskerming van die swakkes, bv. kinders en vroue
  3. Pro-lewe-aksies
- Dit verseker dat die geveg teen MIV en Vigs in hierdie godsdienste hanteer word.

(10)

1.5 'n Aksieplan om mense wat deur MIV en Vigs geïnfekteer en geïmpak is, te help:

- Ons moet leer uit suksesvolle anti-Vigs-veldtogte.
- Soos die een in Uganda (godsdienstige organisasies en die regering het saamgewerk om sedelike/morele herlewing teweeg te bring.)
- Seks buite 'n stabiele verhouding is taboe gemaak.
- Geloofsgebaseerde organisasies het almal saamgewerk om die boodskap van onthouding oor te dra.
- Seks slegs binne die huwelik.
- Geweld teen vroue is ook sterk veroordeel.
- Dié wat in gevaar was (baie seksmaats, onbeskermde seks, ens.) moes gaan vir MIV-toetsing sodat ARV-behandeling, of 'n verandering van leefstyl, of beide, so gou as moontlik kan plaasvind.
- Vigs impak die hele familie en die gemeenskap. 'FBO's' kan help deur finansiële en sosiale hulp te verskaf.
- Bewustheidsveldtogte moet saam met 'FBO's' beplan word.
- Die jeug moet via die media geteiken, jeugklubs,
- asook godsdienstige byeenkomste geteiken word.

(18)
[50]

VRAAG 2**2.1 Leerlinge kan verskillende idees gebruik**

Versterk intergodsdienstige dialoog:

- Terwyl intergodsdienstige dialoog bestaan as gevolg van die vorige parlemente, moet begrip, aanvaarding, respek en verdraagsaamheid van verskillende godsdienste onder lede aangemoedig word.
- Godsdienstige praktyke moet ook deur dié wat nie 'n spesifieke godsdiens beoefen nie, verstaan word.
- Godsdienstige leiers moet gesamentlike openbare verskynings en mediaverklarings maak oor sake wat meer as een godsdiens beïnvloed.
- Sterk intergodsdienstige dialoog kan voorkom dat godsdiens deur mense met hulle eie agendas uitgebuit word.
- Ondersteun verwante organisasies soos die Wêreldkonferensie oor Godsdienste vir Vrede ('WCRP') en die Wêreldraad van Kerke ('WCC') asook die Lutherse Wêreld Federasie..

Ontwikkel 'n globale etiek/respek vir menseregte:

- Godsdiens vorm die basis van etiek/sedelikheid/moraliteit.
- 'n Tekort aan 'n duidelike morele stelsel het verskeie globale sosiale uitdagings tot gevolg gehad,
- soos armoede, familie-ineenstortings, misdaad, geweld teen vroue en kinders.
- Respek vir die omgewing toon respek vir die Skepper.
- Godsdiens leer ons van beide regte en verantwoordelikhede, nie slegs aanspraak/geregtigheid op nie.
- 'n Sterk morele stelsel help die jeug om negatiewe portuurgroepsdruk te weerstaan, en vermy so riskante gedrag.

Groter samewerking tussen godsdienstige organisasies en regering:

- Die godsdienstige 'parlemente' is nie verkose nie, maar verteenwoordig nietemin gemeenskappe verenig deur godsdienstige oortuiginge.
- Hierdie gemeenskappe kan aansienlike invloed uitoefen, en daarom kan dit waardevolle insette aan die regering lewer.
- Godsdienste kan en moet politieke liggame soos die VN en ander wêreldspelers, soos die Wêreldbank, beïnvloed.
- Stel 'n bestepraktyk-handleiding op om die wêreld se probleme op te los.
- Kom tot 'n ooreenkoms met burgerlikegemeenskapsorganisasies om menseregtekwesties te respekteer.

Ondersoek sosiale uitdagings:

- Godsdiens verskaf 'n verenigde liggaam van aanbidders, wat almal kan saamwerk om 'n sekere etiek te handhaaf, bv. geen geweld teen vroue nie.
- Alle 'FBO's' verskaf humanitêre hulp tydens rampe.
- Om 'n morele kode, gebaseer op godsdiens, te handhaaf gee duidelikheid oor hoe jy in sekere situasies moet optree.
- 'FBO's' het minder rompslomp as die regering sodat hulle vinniger ondersteuning kan verleen in krisissituasies.

(20)

2.2 *Noem 'n uitkoms/gevolg – 2 punte, bespreek elk daarvan-4 punte.*

- Hegter samewerking tussen godsdienste,
- veral op gemeenskapsvlak.
- Groter betrokkenheid deur regerings.
- Stigting van 'n bemiddelingsliggaam vir die wêreld se probleemareas.
- 'n Inligtingsbrosjyre of webtuiste wat die wêreld se godsdienste verduidelik.
- Werk na groter goedheid van ('greater good of humanity') die mensdom', terwyl jou eie oortuiginge nie ondermyn word nie.

(12)

2.3 My gemeenskap is homogeen (alle inwoners beoefen net een godsdiens). Hulle behoort aan een rassegroep as gevolg van apartheidswette. Dit maak dit belangrik dat my gemeenskap meer leer van ander godsdienste, aangesien hulle met mekaar by die skool, werk en die mark te doen het.

OF

My gemeenskap bestaan uit baie godsdienste. Om in harmonie en vrede saam te lewe, is dit nodig om praktyke en oortuiginge, wat verskil van jou eie, te verstaan, te respekteer en te duld.

(8)

- 2.4
- Volgens die Suid-Afrikaanse Grondwet word alle godsdienste as gelyk behandel.
  - Daar mag geen diskriminasie op die basis van jou godsdiens wees nie.
  - Daar is algehele vryheid van aanbidding vir alle godsdienstige groepe – godsdienstige drag, plekke van aanbidding, godsdienstige voorskrifte – word almal deur die Grondwet beskerm.
  - Regeringsministers neem deel aan verskillende praktyke van verskeie godsdienste.
  - Bv. die dra van tradisionele ATG-drag, lofsangers by die opening van die parlement, om Christene, Moslems, Jode, ens. voorspoed toe te wens met hulle feeste.
  - Daar is geen verpligte bywoning van godsdienstige gebede of ander byeenkomste by staatskole nie.
  - Die regering het 'n Advieskomitee van Godsdienstige Leiers gestig,
  - wat die parlement oor godsdienssake adviseer.

(10)

[50]

VRAAG 3**Godsdiens gekies: Islam**

- 3.1 Hoe alle lewende en nielewende dinge aan mekaar verwant is:
- Verskeie verse in die Koran wys daarop dat Allah (God) die 'Skepper is van alles in die hemel en op die aarde' (Koran).
  - Dit bewys dat alles in die skepping uit een bron is.
  - Die weer en die aarde is verbind om vrugte en voer vir ons lewende hawe te verskaf. Dit is God wat lewegewende reën stuur of terughou.
  - Insekte soos die mier en die by word genoem om te illustreer dat selfs hierdie klein diertjies deel van God se plan is.
  - Hierdie diere gehoorsaam God se groot plan, en so moet die mens ook.
  - Die evolusieleer redeneer dat alles in die heelal van 'n gemeenskaplike bron kom – die gasse wat in die oerknal ontplof het.
  - Charles Darwin het uitgebreide navorsing gedoen wat bewys het dat daar 'n onderlinge verband is tussen lewende en nielewende dinge.
  - Lewende organismes kan by veranderende omgewings aanpas, en op hierdie wyse in ander lewensvorme ontwikkel. (10)
- 3.2 Die skepping en hoe mense in die wêreld verskyn het:
- Daar is een perfekte God.
  - Hy het die hemele en die aarde geskape, en alles wat daarin is.
  - Die eerste mens was Adam, wat God uit klei gemaak het.
  - God het Sy gees in Adam ingeblaas en hy het lewendig geword.
  - Aan hierdie mense is die hoogste status van al God se skeppings gegee.
  - Eva (Hawwa) is toe uit Adam se rib gemaak.
  - Hulle het oorspronklik in die paradys gewoon.
  - Mense is geskep sodat hulle 'Allah kan aanbid'.
  - Volgens die oerknal-teorie het die heelal miljoene jare gelede ontstaan met 'n geweldige gasontploffing.
  - Ons weet nie of enigiets anders voor die oerknal bestaan het nie.
  - Die teorie noem nie enige skepper nie.
  - Mense het ontwikkel uit laer lewensvorme in die moderne mens, oor miljoene jare.
  - Mense het dus baie gemeen met ander lewensvorme en het geen spesiale plek in die skepping nie.
  - Leerders kan die totale skeppings proses in detail beskryf. (20)
- 3.3 Die stand van die mens in die wêreld:
- Daar word na die mens verwys as God se 'vice gereant' (verteenwoordiger) op aarde.
  - Alles in die skepping is vir die mens se gebruik.
  - Hy kan van dit wat 'toelaatbaar en eetbaar' is, eet.
  - Hy kan klere uit dierevelle en plante maak.
  - Daar mag geen verkwing in die gebruik van hierdie bronne wees nie, aangesien 'God nie lief is vir hulle wat verkwis nie'.
  - Die mens kan homself tot die hoogste stand verhef deur sy wil aan Allah s'n ondergeskik te stel, of hy kan na die laagste vlakke van moraliteit daal as hy God se wette verontagsaam.

- Die Koran noem voorbeelde van beide, die profete is modelle van goeie optrede, en die tiranne, soos die Farao, is modelle van boosheid/kwaad.
  - Die mens is verantwoordelik vir sy eie optrede, en sal op die Oordeelsdag geoordeel word.
  - Volgens die wetenskaplike standpunt het die mens uit ander lewensvorme ontwikkel.
- Die mens is 'n dier en het geen spesiale status nie. (10)

3.4 Hoe en wanneer die wêreld sal eindig (indien ooit):
Die Koran en die Hadith beskryf beide in besonderhede hoe die wêreld (en die heelal) sal eindig:

- Die konflik tussen goed en kwaad sal oorloë tot gevolg hê.
- Die mahdi geestelike leier sal die leier word van dié wat reg gelei is ('rightly guided').
- Die dajjal (verpersoonliking van kwaad/boosheid) sal die kwaaddoeners in die geveg lei.
- Na baie veldslae sal die regverdige suksesvol wees.
- Jesus sal dan terugkeer, en daar sal vir lank vrede wees.
- Lank na Jesus se koms sal die wêreld weereens verval in boosheid en chaos.
- Die heelal sal skielik eindig met verskriklike natuurrampe.
- Alle lewende dinge sal sterf.
- Mense sal op die Oordeelsdag weer opstaan.
- Volgens die wetenskaplike standpunt, is die toekoms van die heelal omstrede, aangesien sommige wetenskaplikes voorspel dat die heelal sal stop om uit te brei en sal inplof.
- Ander sê dat daar geen einde aan die heelal is nie, en uiteindelik sal alles geïsoleer wees in 'n massiewe ruimte. (10)

Godsdiens gekies: Hindoeïsme

3.1 Hoe alle lewende en nielewende dinge aan mekaar verwant is:

- Brahma is die skeppingsbeginsel.
- Hy is die skepper van die hele heelal.
- Hy is die 'wêreldsiel' wat iewers bestaan en alles is deel daarvan.
- Daar is geen begin of einde van die heelal nie – dit is siklies, en die huidige, toekoms en verlede is almal onderling verwant.
- Die Hindoe-groet 'namaste' beteken: 'Ek groet die gees van God wat in jou woon.'
- Dit wys dat alles wat geskep is die gees van Brahma bevat, en dus verwant is. (10)

3.2 Die skepping en hoe mense in die wêreld verskyn het:

- Vir Hindoes is die heelal self die skepper.
- Die skepper bestaan vir ewig, sonder begin of einde.
- Die skepper (Brahmin) is nie 'n opperwese nie, maar 'n 'wêreldsiel'. Dit is deel van die hele skepping.
- Brahmin kan in 'n aktiewe of passiewe toestand wees.
- Wanneer Brahmin roer en aktief raak, begin 'skepping'.

- Soos alles wat bestaan, is mense 'n neweproduk van Brahmin se dans.
- Wanneer die skepper ophou dans, stort die heelal ineen.
- Wanneer die skepper weer begin 'dans', word die hele siklus van skepping en vernietiging herhaal.
- Hindoes glo dat daar 'n 'intelligente ontwerper' moet wees omdat die skepping té perfek en té kompleks is om net per toeval geskep te wees.
- Hindoes het geen probleem met evolusie nie, want hulle glo dat die heelal op evolusie gebaseer is.
- Die Hindoeëwergawe word inderdaad as meer gevorderd beskou aangesien dit geestelike evolusie ook insluit.
- Hindoes glo dat evolusie nie per ongeluk plaasvind nie, maar dat elke mens sy/haar eie geestelike en fisiese evolusie bepaal.

(20)

3.3 Die stand van die mens in die wêreld:

- Die stand van mense word deur die individu bepaal.
- Die siel is belangriker as die fisiese self.
- Die liggaam sal sterf, maar daar word gesê dat hy wat in die liggaam woon, sterfloos is ... (Bhagavad Gita).
- Dit word in die Wet van Karma vervat.
- Om 'n goeie lewe te lei, sal beter hergeboortes tot gevolg hê, en uiteindelik sal jy een word met God.
- In die stand van mense is daar vier kaste.
- Dit was oorspronklik ontwikkel vir die verdeling van arbeid (Rig Veda), maar het tot misbruik van die laer kaste gelei.
- Elke mens se lewe word ook in vier fases of ashramas, verdeel.
- 'n Mens vorder na die finale fase waar jy afsien van die lewe en totaal toegewy is aan God.

(10)

3.4 Hoe en wanneer die wêreld sal eindig (indien ooit):

- In Hindoeïsme is tyd siklusse.
- Elk van hierdie siklusse word in vier ewighede of yugas verdeel.
- Soos elke yuga vorder, neem goedheid af en boosheid/kwaad raak dominant.
- Die heelal sal nie skielik eindig nie.
- In plaas daarvan gaan dit deur herhaalde fases van manifestasie en ontbinding.
- Daar word groter klem geplaas op geestelike geboorte en hergeboorte as op die fisiese wêreld.

(10)

[50]

VRAAG 4

4.1   4.1.1   Inspirasie:

Godsdiens gekies: Afrika Tradisionele Godsdiens:

- Onmiddellike kontak met die dimensie anderkant die alledaagse lewe is die wortel van die Afrika Tradisionele Godsdiens.
- Volgens hierdie tradisie kommunikeer mense met hul voorvaders, selfs vandag nog, en ontvang boodskappe.
- Mediums en waarsêers spesialiseer in kommunikasie met die voorvaders en geeste.
- Sulke mediums gaan deur 'n proses van 'dood en hergeboorte' tydens hul opleiding.
- In suidelike Afrika rus die priesterlike funksie gewoonlik op die hoof van die familie.

Ander godsdienste:

- Inspirasie is 'n uiters belangrike normatiewe bron in baie godsdienste.
- Die term 'kontemporêre inspirasie' verwys na inspirasie wat steeds vandag plaasvind.
- In die meeste godsdienste is daar figure met volgelingen wat glo dat hulle deur 'n hoër mag of wysheid geïnspireer is.
- Die stigtingsfigure in godsdienstige geskiedenis maak oor die algemeen aanspraak daarop dat hulle geïnspireer is.
- Ons ken nie die name van al die geïnspireerde figure nie, soos vroeë Afrika Tradisionele Godsdiens of Hindoeïsme.
- Baie beroemde figure wat egter geïnspireer is, was Abraham, Moses, Confucius, Vedvyas, die Boeddha, Jesus, Mohammed en Baha'u'llah.
- Daar word geglo dat hierdie figure van aangesig tot aangesig voor God gestaan het.
- In die Afrika Tradisionele Godsdiens kommunikeer mense met hulle voorvaders en ontvang boodskappe.
- In die Abrahamse gelowe glo hulle dat hul profete goddelike inspirasie ontvang het wat neergeskryf is as hulle heilige geskrifte.
- In die Oosterse gelowe het goddelike inspirasie met 'n aantal mense gebeur wat goddelike onderwysers geword het.

(10)

- 4.1.2 Hermeneutiese beginsels wat van toepassing is op die interpretasie van normatiewe bronne:
- Daar is spesifieke reëls vir die interpretasie van beide primêre en sekondêre bronne.
  - Die prosedure verskil van gemeenskap tot gemeenskap.
  - Oor die algemeen is die broer aan moederskant en die suster aan vaderskant egter die sleutel tot die oopmaak van die heilige stamboomteks.
  - Hulle moet die eerste wees om die teks oop te maak deur die dooies van de stamboom op te roep in volgorde van senioriteit en familiariteit.
  - Wanneer die kommunikasie oop is, het die ander lede van die stamboom wat by die geleentheid teenwoordig is, 'n kans om hulle eie interpretasie te verskaf en hulle wense uit te spreek.
  - Die familie se tradisionele geneser maak seker dat die wense van die lewendes en dié van die lewende dooies uitgedruk word volgens die spesifieke vereistes van die spesifieke geleentheid.
  - Wanneer sekondêre heilige tekste geïnterpreteer word, neem die koning of hoof die leiding.

ANTWOORDE GEBASEER OP CHRISTENSKAP EN ISLAM:

- Die woord 'hermeneutika' beteken om te interpreteer.
- In tradisionele konteks het 'hermeneutika' beteken die poging deur mans en vroue met óf 'n sekulêre óf 'n godsdienstige standpunt of neiging om die skrif primêr volgens hul eie oortuiginge te interpreteer en sekondêr volgens die historiese konteks daarvan.
- Die beginsels van hermeneutiese interpretasie is:
  1. Grammatika en historiese konteks
  2. Duidelikste betekenis
  3. Plan, doel en konteks
  4. Betekenis van woorde
  5. Beeldende/Figuurlike taal
  6. Die inagneming van ander tekste
- Die Christelike Bybel bestaan uit die Ou en Nuwe Testamente.
- Hierdie geskrifte is gesaghebbend verklaar deur vorige geloofsgemeenskappe.
- Nog nooit in die geskiedenis van die Bybel was daar slegs een manier om Bybelse tekste te interpreteer nie.
- Volgens Islam is die Koran 'n heilige skrif wat goddelike openbaringe van God aan sy boodskapper bevat.
- Moslemgeleerdes verwys na interpretasie, kommentaar en hermeneutika as 'tafsir'.
- Die 'tafsir' is 'n komplekse term en verwys na die omvattende begrip en kennis van die Koran.
- Dit verwys na die proses om die betekenis te vind en na die proses om die reëls, wysheid en grondreëls te stel en toe te pas.

(10)

4.2 4.2.1

Die aard van godheid:

Afrika Tradisionele Godsdiens:

- Afrikane maak nie daarop aanspraak dat hulle al die Opperwese gesien, aangeraak, geruik, gehoor of enige fisiese kontak met Hom gehad het nie.
- Afrikane gee baie verskillende name aan die Opperwesens, byvoorbeeld Modimo, UNkulunkulu, Mambo, Qamata, ens.
- Baie inheemse Afrika-godsdiens eers eenvoudig die vraag na die rede om te glo dat daar 'n Opperwese is.
- Hulle gaan nie voort om hierdie wese te beskryf of om sy spesifieke eienskappe te definieer nie.
- God is nie kenbaar soos wat jy 'n kat of 'n koei sou ken nie.
- Die Afrika-houding tot die goddelike Opperwese is dus om stilte oor die onkenbare te handhaaf.

Christelike geloof:

- Christene glo in die bestaan van 'n Opper- en Goddelike Wese wat bekend staan as God.
- God manifesteer Homself as drie persone.
- God die Vader as Skepper van die heelal.
- God die Seun as Verlosser en Bevryder van die mensdom.
- God die Heilige Gees as Berader van Christene.

(10)

4.2.2

Die verhouding tussen die individu en die gemeenskap:

Afrika Tradisionele Godsdiens:

- Die Afrika-begrip van die lewe is gebaseer op die idee van die ingewikkelde, komplekse verhoudinge tussen diere of lewende wesens.
- Vir die tradisionele Afrikaan is die beginsel: Ek is verwant, daarom bestaan ek.
- Die gemeenskap is 'n onvermydelike bron waaruit die individu die betekenis van die lewe aflei.
- Die gemeenskap bestaan uit drie dimensies. Die eerste is lewende wesens, die tweede is die lewende dooies, waarna as voorvaders verwys word en die derde is die wat nog gebore moet word.
- Geheue is die sement wat die drie groepe saambind.

Christelike godsdiens:

- Die mens word beskou as die klimaks van God se heerlikheid.
- Toe God Adam geskape het, het Hy besef dat Adam 'n maat nodig het.
- Hy het Eva geskape.
- Die drie persone van die Heilige Drie-eenheid kommunikeer met mekaar.
- Net so moet die mens 'n verhouding van wedersydse respek en liefde hê.
- Individue moet vir mekaar sorg en mekaar beskerm.
- Geen mens moet 'n ander domineer of uitbuit nie.

(10)

4.2.3

Lewe na die dood:

Afrika Tradisionele Godsdiens:

- Wanneer 'n mens sterf, gaan sy/hy na die land van die geeste.
- Hierdie wêreld na die dood word gesien as 'n plek: 'n ruimte wat deur die lewende dooies bewoon word.
- Uit hierdie wêreld hou hulle wag oor die dade van die lewendes en beskerm of straf hulle en verskyn soms aan hulle.
- Die dood neem hulle weg van die planeet Aarde, maar neem nie die lewe weg van hulle nie.
- Die dood verander hulle in onsigbare, maar steeds lewendige mense.
- Daar is geen hemel of hel in die tradisionele begrip van die lewe nie.
- Maar dit beteken nie dat alles outomaties dieselfde is na die dood nie.
- Na een jaar sal afgestorwenes se gees terug huis toe gebring word (uMbuyiso seremonie).

Christelike geloof:

- Christene glo dat mense onsterflik geskape is.
- Adam en Eva het egter God se bevele verontagsaam.
- Die straf vir hierdie sonde was die dood vir die mens.
- Selfs na hierdie veroordeling het God steeds probeer om die mensdom van boosheid en die dood te bevry.
- Na die dood stel Christene 'n nuwe gemeenskap, gekenmerk deur liefde, versorging en om te deel, in die vooruitsig.

(10)
[50]**TOTAAL: 150**